

FIRAT DEVECİOĞLU
LAZARUS
Tanrı Oyuncağı

DESTEK YAYINLARI: 1885
NOVELLA: 2

FIRAT DEVECİOĞLU / LAZARUS - Tanrı Oyuncağı

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Destek Yapım Prodüksiyon Dış Tic. A.Ş.
Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Editör: Özlem Küskü
Son Okuma: Devrim Yalkut
Kapak Tasarımı: İlknur Muştu
Sayfa Tasarımı: Tuğçe Ekmekçi

Destek Yayınları: Ocak 2024
Yayıncı Sertifika No. 43196

ISBN 978-625-6608-54-2

© Destek Yayınları
Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul
Tel. (0) 212 252 22 42
Faks: (0) 212 252 22 43
www.destekdukkankan.com
info@destekyayinlari.com
facebook.com/DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari
instagram.com/destekyayinlari

Deniz Ofset – Çetin Koçak
Sertifika No. 48625
Maltepe Mahallesi
Hastane Yolu Sokak No. 1/6
Zeytinburnu / İstanbul

FIRAT DEVECİOĞLU
LAZARUS
Tanrı Oyuncağı

Yazarın Notu

Ailemin başından geçen bir hastalık nedeniyle, üç farklı hastanede bir süre yaşamak zorunda kaldım. Bu kitabın ilk notunu, Ege Üniversitesi'nin altıncı katında, Nöroloji Bölümü'nde kaleme aldım.

Hikâyede karşılaşacağınız, Lazarus hariç, tüm karakterler gerçektir.

Lazarus-Tanrı Oyuncağı'nı, öncesinde, tiyatro metni olarak kaleme aldım. 2020'den itibaren İstanbul'un en güzel sahnelerine taşındı. Oyuna yönelen ve halen devam eden yüksek ilgi, beni *Lazarus*'un novellasını yazmam konusunda motive etti. *Lazarus*'u ilk günden itibaren sahiplenen tiyatro seyircilerine, *Lazarus* tiyatro ekibine teşekkür ederim. Bu kitap, onların sayesinde.

“Usulüne göre gömülmeyen her şey sonradan hortlar.”

Lacan

Lazarus (Kişi): İsa'nın ölümünden sonra dirilttiği kişinin adı.

Lazarus Belirtisi (Tıp): Beyin ölümü gerçekteşmiş hastalarda meydana gelen refleksler.

Lazarus Mucizesi: Dostoyevski'nin *Suç ve Ceza* adlı romanında, Raskolnikov'un kurtuluşuna giden yolda etkilendiği hikâye, ölümünden sonra dirilen Lazarus mucizesi.

1. Bölüm

Karanlığa gömülü küçük bir odada, üstü çıplak genç bir adamın odadan daha karanlık gölgesi dolaşıyordu. Anılarla gelen pişmanlıklar etrafını sarmıştı. Televizyonun karşısındaki kanepeye dikmişti gözlerini. Yüzünde geri dönüşü olmayan bir acının izleri geziniyordu. O ve bu oda, sessiz ve karanlıktı. Zaman, tozlu ve üzgündü.

Tam bir yıl önce, ağustos başlarında, çok sıcak bir günde, annesini buraya getirmişti. Kadıncağız hastaydı. Günbegün hastalığı ilerliyor, bilincini kaybediyordu. Bulduğu en akıllıca kalpsiz çözüm, hayat yorgunu annesini, bu özel bakımevinin terk edilmiş odasına bırakmaktı. Ona burada iyi bakacaklardı! Ne de olsa özel bir bakımeviydi. Ondan sorumlu bakıcıları olacaktı. İhtiyar komşuları ile dertleşebilirdi. Odası her hafta temizlenecek, ilaçları takip edilecekti.

Önüne konan sözleşmeyi doğru dürüst okumadan imzaladı. Bir beladan kurtulmak istercesine, cebindeki tüm para ile odanın bir yıllık kirasını peşin ödedi. Küçük bir kız çocuğunu okula bırakmaya götürür gibi annesinin elinden tuttu. Koridorda küçük adımlarla ilerlediler. Kadıncağız gülümsüyordu. Gözleri, bakıma muhtaç yaşlı insanlara özgülü sevinç ve saflıkla bakıyordu. Odanın önünde durdular. Genç adam beyaz kapıyı araladı. Yaşlı adımlar,

itiraz edemeden içeri girdi. Sisli, durgun bir gölde ilerleyen bir kayığın içindeydi artık annesi. Yalnız ve acılı bir ölüme doğru götüren beyaz bir kayıktı bu.

O gün, terk etti annesini. Rahatsız edici bir ferahlıkla zavalılı hayatına geri döndü. Birkaç cılız telefon dışında onunla görüşmedi. Hiç uğramadı. Nihayet, terk edildiğini anladı annesi. Hastalığı hızla ilerledi. Bilincini kaybediyor, aynada kendini tanımadığı günler sıklaşıyordu. Saflıkla bakan gözlerinin ışığı sönmüştü. Altı ayın sonunda, kendini ve nerede olduğunu bilemez hale gelmişti.

Ocak ayının en soğuk gününde, açık televizyona bakar halde, ne gördüğünü bile bilmeden, o kanepede öldü kadın. Öğle vaktiydi. Cansız bedeni saatler sonra fark edildi. Genç adamın haberi olmadı. Kimse ulaşamadı ona. Ortak bir tanıdık da yoktu. Telefonuna bakmadığı birkaç gün içinde, kimsesizler mezarlığına defnettiler annesini.

Yaşam, bazen son ana kadar beklese de, hiçbir şeyi karşılıksız bırakmayan bir bilge olduğunu gösterdi. Ölüm haberini aldığı andan itibaren, vicdanına ansızın dolan karabulut, genç adamı nefessiz bırakmaya başlamıştı.

Her akşam işten çıkıyor, doğruca bu odaya geliyor, karanlık köşelerde küçük adımlarla dolaşüyor, annesinin gölgesini takip ediyordu. Gözleri, onun son nefesini verdiği yere takılıyordu.

Genç adamın odada yalnız kaldığı ilk pazar günüydü. Duvarların arasından bir ses yükseldi. Annesinin sesiydi bu. Ona seslendiğini duymuştu. Korkmadı. Mutlulukla cesaretin iç içe geçtiği yabancı bir duygu doldu yüreğine. Ertesi gün işten erken çıktı, koşar adım bakımevinin yolunu tuttu. Karanlığın ortasında bekledi. Onun sesini duymak için odanın sessiz duvarlarına

kulak verdi. Bu defa annesinin kokusunu çekti içine. Göremiyor, dokunamıyor, ama yanında olduğunu hissediyordu. Islak uzun saçlarının altındaki kuru dudakları bir dua okurcasına hareketlendi. Kendine kırgın sesinden çıkan her bir kelime, boşlukta yankılanıyordu.

“Demek altı ay boyunca tek başına buraya uzandın anne.”

Annesinin, şahit olamadığı, ölümü bekleyen hali gözünün önünde belirdi. Onun yanında ağlamaktan utanıyor, gözyaşlarını tutmaya çalışıyordu.

“Şu odaya giren görevli söyledi. Sadece benim ismimi sayıklıyormuşsun. İnsanı tek unutmayan annedir. Böyledir.”

Başını, annesinin yastığına gömdü. Genç adam haykırıcısına bağıırıyordu şimdi.

“Kapkara bir vicdanla baş başa kaldım!”

Vefasız kalbinin, varlığından haberi olmadığı bir parçası uyanışa geçmişti. Bu yıkıcı kayıp sonrası, yalnız ama en azından ne istemediğini bilen bir adamdan, dalgın ve varlığını sorgulayan bir hayaletle dönüşmüştü. Gündelik hayata uyum sağlayamıyor, aklını bir türlü toplayamıyordu. Özgürlüğünün tahtında vicdan azabı oturuyordu.

Annesi öldükten iki hafta sonra işini kaybetti. Özel bir üniversitenin içinde, on metre karelik bir fotokopi odasında çalışıyordu. Ölümün kucağına bıraktığı annesi için hayatın kendisi olsa da, onu her gün gören öğrenciler için önemsiz bir fotokopiden ibaretti.

Hayattan nefret ederek uyandığı soğuk bir günün sabahıydı. Fotokopi makinesinin sağa sola salınan beyaz ışığına kendini kaptırmış halde fotokopi çekiyordu. Bir adam, odadan içeri girer girmez, elindeki kitabı yüzüne fırlattı ve bağıırmaya başladı.

“Yanlış yeri çekmişsin, bir daha çek! Uğraştırdın beni!”

Kırmızı suratlı bir canıye dönüşmüş adam, pis gözlerini ona dikmişti.

“Hayır beyefendi, hayır” dedi kibarca.

“Siz benden 20 ile 35. sayfaların arasını çekmemi istediniz. Eğer 20 ile 35. sayfaların arasını çekmemi istemeseydiniz ben orayı çekmezdim. Çünkü siz bana bir cümle söylediğinizde ben o cümleyi ezberlerim, not etmeme gerek yoktur. Tanrı vergisi deyin ne dersenez deyin.”

“Ne diyorsam onu yap, ahmak herif!”

Kimsesiz kalmışlığın verdiği öfke ile kitabı tuttuğu gibi kırmızı suratlı insansı varlığın yüzüne fırlattı. Nereden bilebilirdi ki adamın üniversiteye yeni gelen hoca olduğunu? Birkaç saat sonra kapının önündeydi. Derdini kimseye anlatamadı. Kimse onun için zahmete girmezdi zaten.

İşsiz, kimsesiz halde üniversiteden çıktı. Hiç tereddüt etmeden bakımevinin yolunu tuttu. Evet, bu odaya yerleşti genç adam. Parasını ödemişti ne de olsa. Yeni yoldaşı bir hayaletti artık. Perdeler kapalı halde oturuyor, temizlik zamanı dışında görevlilerin içeri girmesini istemiyordu. Sadece koridora bırakılan yemekleri almak için kapıyı açıyordu.

Yan odada kalan komşusu neşeli ihtiyar dışında kimseyi tanımıyordu. Birkaç defa onu ziyarete gelmişti bu ihtiyar. Boğucu neşesi karşısında tepkisiz kalmış, anlattığı ilgisiz hikâyeleri bir illüzyona kapılmış halde dinlemişti.

Geceleri dışarı çıkıyordu. Tren raylarında yürüyor, şehrin karanlık, ıssız arka sokaklarında dolaşıyordu. Tekinsiz caddeler, bu tuhaf adamdan çekiniyor, kimseler ona bulaşamıyordu. İşsesine katlanamadığı zamanlarda ise, ancak bir karanlığı sahiplenle-

rin bildiği, yeraltındaki gece kulübüne gidiyor, kendini müziğin, renkli ışıkların kucağına bırakıyordu. Kendinden uzaklaşmak, en hızlı şekilde ilgi çeken birine dönüşmek isteyenlerin aralarına karışmanın hazzını yaşıyordu.

Ancak kaçamadığı bir şey vardı. Her insanda var olan ölüm içgüdücü, onun yakasına çok daha sıkı yapışmıştı. Kenetlenircesine dolanmıştı boynuna. Hissettiği suçluluktan besleniyor, ölmeden ölümü yaşamak istemesine neden oluyordu. Bunu yapabilmesinin tek yolu acı çekmekti. İçine düştüğü ruhsal acı yeterli gelmediğinde, sokaklarda eğlenen kalabalıkları uzaktan izliyor, insanların gözlerinde saklı olduğuna inandığı acılara tutunmaya çalışıyordu. Üniversiteden tanıdığı gençleri, müdavimi oldukları bir barın önünde gördüğünde ise, heyecanlı sohbetlerinin arasından bir hayaletin özgüveni ile geçiyordu. Onu tanıyanlar, gözlerini ondan kaçırıyordu. İştten atılmış bu fotokopici, insanların arasında sadece davetsiz misafir olabilirdi. Böylesi anlarda, acı çekmek ona yeterli gelmiyor, ölümün ekşi meyvesinden koparmayı, intihar etmeyi ya da ondan gözlerini kaçırınları öldürmeyi düşünüyordu.

Yaşam, onun varlığı ile ilgilenmiyordu. Önünden akıp geçiyordu. Bu dünyaya fırlatılmış sayısız yabancı ruhtan biriydi. Manasız bir varoluştan ibaretti. Yaşamın böylesi birine daveti olmazdı elbette. Tanrı, hayatın hakkını vermek isteyenlerle meşgul olmalıydı. Mucizesi yaşam, sıcacık sevgisiyle, onu hak eden herkesi kucaklayan bir anne de olabilirdi, ansızın terk edebilen bir zorba da. Gücü, akışkanlığında gizliydi.

Sahip olduğu tek şey, kalbindeki acıydı. Soyutlanmışlığın, tek başınalığın deliliğe varan sınırlarında dolaşıyordu. Şu halinin nedeni, yaşadığı vicdan azabı mıydı? Oysa görünen, taşıdığı yük-

lerin çok azıydı. Kimseler bilemezdi öncesinde sürüklendiği fırtınaları. Ah keşke her şey görüldüğü kadar olsaydı! Değildi işte.

Gecenin bir yarısı, karanlık sokaklardan ter içinde odaya döndü. Sırılsıklam olmuş tişörtünü çıkardı. Savrulan düşünceleri, zihninin duvarlarına çarpıyor, dışarı çıkmak için bir kapı arıyordu. Televizyonun karşısındaki boş kanepenin köşesine misafir gibi oturdu. Orada uzandığını hayal ettiği annesini incitmek istemiyordu. Bir süre sessizliğin içinde öylece durdu ve boşluğa seslendi.

“Hayallerin kalmış mıydı?”

Ona rahatsızlık veren düşünceler, buldukları bir kapıdan sırayla geçiyor, küçük odanın ıstıraplı ruhunda vücut buluyordu.

“Nerede olduğunu, kim olduğunu anlamadan öldün.”

Yüzündeki kızgın ifade, alnındaki çizgileri belirginleştirmişti şimdi.

“Yıllarca sığındığın Tanrı'n beynine bir ur koydu. Yavaş yavaş büyüyen bir kanser. Önce hafızanı yuttu, sonra yürümeni engelledi. Beynin küçüldükçe bir kız çocuğuna, kanser büyüdükçe kundaktaki bir bebeğe dönüştün.”

Ayağa kalktı. Yumruklarını sıkılmış halde odanın içinde bir ileri bir geri gidiyor, boş kanepedeki annesinin hayaline baktıkça adımları hızlanıyordu. Sonunda durdu, hesap sorarcasına bir hayalete bağırmaya başladı.

“Tanrı seni umursamadı! Tanrı seni umursamadı! Başını kitabından ayırmadın da ne oldu? Söylediği her şeyi yaptın da ne oldu? Acı içinde yalnız, yapayalnız kaldın. Öldüğünü bile anlamadan öldün...”

Çok mu ileri gitmişti? Bu cehennemden başka nasıl kurtulabilirdi ki? Kalpte oturan en büyük yargıç vicdandı. Ondan kur-

tulmanın en kısa yolu başkalarını suçlamaktı. Trajedisi, umursamaz bir Tanrı'dan başka suçlayabileceği kimsesinin olmamasıydı.

Dizlerinin üzerine çöktü. Alnını kanepenin yastığına bıraktı. Konuşan öfkesiydi artık.

“Bu dünyadan ayrıldıktan sonra her şeyi hatırladın mı? Kulağına eğilen bir melek, kim olduğunu, nasıl bir hayat yaşadığını sana fısıldadı mı? Beni suçladın mı mesela? Son görevini bile yapamayan şu zavallıyı suçladın mı?”

Yastığı sıkı sıkıya tutuyordu şimdi. Öfkesinin koyu bulutları, odanın üzerinde geziniyordu. Annesinin hayaletini boğarcasına bastırmaya başladı. Sesi, gök gürültüsüne dönüşmüştü.

“Ama sen oğlunun içinde dolaşan kötü gölgelerin varlığına inandın! Kutsal Kitap'ı önüme koydun. Çocukluğumu hapis hayatına çevirdin. Adım adım körelttin beni. Hapishane duvarları ördün etrafıma. Bu hayatın değersiz olduğuna, hayallerimin boş olduğuna, hiçbir şey yapmamanın en akıllıca şey olduğuna inandırdın. Tek gerçek Tanrı'ydı ve tek yapmam gereken de ona hizmet etmek.”

Hızla ayağa kalktı. Düştüğü karanlıktan kurtulmak istiyordu. Kontrol edemediği ellerini başının arkasında birleştiriyor, parmaklarından kan çekilecek kadar ellerini sıkıyordu.

“*Ne dâhice değil mi?*” diye sordu kendi kendine.

Donuk bakışları yerde dolaşıyordu.

“*Evet, çok! Çocuğunu edilgen, silik bir tip yapmaya uğraşmak. Böylece kendi cennetini inşa etmek. Görevini bir sanatçı gibi icra etmek! Onu her hafta mezarlığa götürmek, yabancı cesetlerin arasında dolaştırıp ‘İşte gerçek hayat bu!’ demek.*”

Genç adam, kanepede hayal ettiği annesine kuduz bir köpeğin gözleriyle bakıyordu şimdi.

“Böyle yetişen, Tanrı ile bir türlü kucaklaşamayan biri ne olur? Ne olur anne ha? İşte karşında. Hayatta hiçbir şeyi başaramamış, edilgen, silik, bir üniversitenin içinde on metrekairelik bir odada tüm gün fotokopi çeken biri. Evet fotokopici! Etrafı Shakespeare, Dostoyevski... Dünyanın en nadide eserlerinin fotokopi mezarlığının bekçisi! Bütün dünyanın ona savaş açtığını düşünen, kendi yarattığı sığınakta tek başına yaşayan bir bencil. Öyle bir bencil ki, annesini bile umursamayan!”

Yastığı tuttuğu gibi yere fırlattı genç adam. Bir süre sessizliğin içinde kaldı. Karanlıkta bir noktaydı artık. Çektiği acı, ona ölmenden ölümü tattırıyordu işte. Kalbinden yükselen koyu kan, hayatını ele geçirmişti. Manadan yoksun hayatına son vererek, mutlu sessizliğe kavuşmak istediğini anladı. Böylesi bir sonun eşliğine gelen insanları o güne kadar hiç anlamamıştı. Her şeyin insan için olduğunu söylemek sadece dile kolaydı. Stefan Zweig’la ilgili bir ödevin fotokopisini çekerken, gözucuyla yazılanları okumuş, trajik bir sonun arkasındaki derinliğe ulaşmadan, intihar eden Zweig’ı zihninde yargılamıştı. Ona anlamsız geliyordu kendine bir son yazmak. Ta ki uçurumun kenarına gelene kadar. İnsan, labirentli bir dünyaydı, bu dünyada anlamı göremeden dolaşmak insanın kendine yaptığı haksızlıktı.

Ruhsal anlamda yaşamla bağı kopmuştu artık. Annesini terk ettiği odada, tehlikeli düşüncelerle bir başına kilitli kalmıştı. Bedeni esir alınmıştı. Karanlık, onu bir ipin üzerine sürüklüyordu şimdi. Ölümle gelen hayatın keskin gerçeğinden, bir başka ölümle kurtulabilir miydi? Esir alınmış bedenini hayattan çekip kurtardığında, kucaklaşacağı bilinmezlik onu annesine götürecekti miydi?

Pencerenin önüne yanaştı genç adam. Yağmurla henüz ıslanmış arnavutkaldırımını sokağa açılan pencerenin camına başını dayadı. Birkaç defa, yoklarcasına küçük darbelerle başını cama

vurmaya başladı. Yavaş yavaş daha sert vuruyordu. Camın kırılmasıyla geri dönüşü olmayan bir yola gireceğini biliyordu. Başını geriye çektiği sırada, sokağın ortasındaki su birikintisine takıldı gözleri. Dar sokaktan hızla geçmek üzere olan bir arabanın farı karanlık suyu aydınlatmıştı.

O an, tuhaf bir ses duydu. Bakımevinin koridorunda yankılanan bir yardım çığlığıydı bu. “Yardım edin!” diye bağırıyordu bir kadın.

İçinde dolaştığı hüüzün bulutundan hızla sıyrıldı, istemsizce sese doğru yöneldi. Koridora çıktı, yan odanın açık kapısından içeri girdi. Oda komşusu neşeli ihtiyar sırtüstü yere yığılmıştı. Yüzü bembeyazdı. Bir tabutun içinden boşluğa bakıyordu. Ağır-laşan başı, bakımevi görevlisinin kucağındaydı.

“Hemen ambulans, hemen!” diye bağırdı.

Görevli kadıncağız bu sesle şoktan çıktı ve telefona sarıldı. Her zaman yaşam sevinciyle dolu olan ruhu, bedenini terk etmek üzereydi ihtiyarın. Konuşmayı, kendinden bahsetmeyi seven, son zamanlarını yalnız geçiren güleç yüzlü ihtiyar, dünya dışına itilmiş bir varlığa dönüşmüştü. Oysa daha iki gün önce genç adamın odasına gelmişti. Nasıl da tuttuğunu koparan biri olduğunu, servet kazandığını, çocukları artık onu umursamasa da yine de baba olmayı çok sevdiğini, aşklarını, eğlencelerini, çıktığı gezileri anlatmıştı. şimdi ise yüzünde ölüm vardı.

İçine düştüğü tabuttan yavaşça hareketlendi ve son gücü ile genç adamın elini yakaladı ihtiyar. Titreyen dudaklarından yal-varırcasına kelimeler dökölüyordu.

“Bu dünyada ilk ve son duygu korku be arkadaş. Son bir korkum kaldı, son... Güzel ölememek. Acı çekmek, acılar içinde kıvranmak. Hayatıma son verecek gücü tüketmek... Ölemiyorsam, bana yardım et. Ölemiyorsam, bana yardım et!”

Ambulansın kırmızı ışıkları, odanın beyaz tavanında dolaşmaya başladı. Sağlık görevlileri, sessizce içeri girdiler, hızla ihtiyarı sedyeye taşıdılar. Bir bilinmeze götürülen adamın arkasından bakakaldı. Sonra peşine düştü. Nereye gittiğini bilmiyordu, ama bu yol onu oraya, istediği yere çıkaracaktı. Özgürlüğünün tahtında, “*Korksan da dene...*” diyen bir ses yükseliyordu bu defa.

Hızla ilerleyen ambulans, siren sesleri arasında hastaneye ulaştı. Göğsüne kablolar bağlanmış ihtiyar komşu, felç geçirmişti. Bilinci kapalıydı. Acil servisin önünde umut arayan hasta yakınlarının meraklı bakışları altında içeri girdiler.

Bu sırada, tuhaf bir düşünce yokladı genç adamı. “*Ne tesadüf...*” diye düşündü. “*Hepimizin hayatı bir tür rastlantı değil mi zaten?*” dedi sessizce.

İnsanlık tarihinin belki de en zor sorusu ile kendini baş başa bırakmıştı: Kim bilir Tanrı'nın hangi kanununa göre sıralanıyordu bu tesadüfler... Ölmek üzere olan komşusuna bakıyordu. Yan odada tek başına yaşama tutunmuş bir ihtiyar. Annesi ile benzer kaderi paylaşmışlardı. Üstelik sorumluluk sahibiydi, hayat oyununu, kuralına göre oynamıştı. Üzerine düşen ne varsa yapmıştı. Onun gibi değildi yani. Talih, ayrı yollarda yürüyen bu üç insanı, yolun sonunda aynı noktada, bir çıkmaz sokakta buluşturmuştu.

Genç adamın omzuna bir el dokundu. Parmakları büyük taşlı yüzüklerle dolu yaşlı bir kadın, gülümseyerek ona bakıyordu. Kadının hayali uçuverdi. İki boş sandalyenin ortasında uyuyakalmıştı. Bu kısa rüya öylesine gerçektir ki uyandığında bir hastane koridorunda olmasını rüya sandı. Omzuna dokunan bir hastabakıcıydı.

“Babayı altıncı kata yerleştirdik. Nöroloji Bölümü.”

“*Babam sanmış!*” diyerek sinirle söylendi. Nereden bilecekti ki babasının, o daha doğmadan önce evi terk ettiğini? Bilemezdi tabii.

Hastabakıcı, elindeki refakatçi kartını uzattı, “Boynuna tak!” dedi sertçe.

“Yanımdan ayrılma. Çok işi var.”

Boynuna tak. Yanımdan ayrılma... Sevmiyordu bu emir cümlelerini. Oldu olası nefret etmişti ama hep sessiz kalmıştı.

“20 ile 35. sayfalar arasını çek.”

“Şundan iki kopya yap.”

“Spiralle şunları.”

“Yanlış yeri çekmişsin, bir daha çek.”

Küçük dünyasında yankılanan sesler, ancak bu emir cümleleri olabilirdi. Sorumluluğunu devreden biri özgür olamazdı elbette. O, hayatı seyredenler kulübünün bir üyesiydi. Kendini karanlıkta bırakana, ancak korkular rehberlik edebilirdi.

Genç adamın gözleri, hastabakıcının elindeki refakatçi kartına takıldı. “Ama bu sefer farklı...” diye düşündü. İlk defa gözleri parlıyordu. Sinsi bir düşünce zihnine ilk tohumunu bırakmıştı. Bu yeni kimlik kartı, talih treninin raylarını değiştirebilirdi.

Hastabakıcının dediğini yaptı. Refakatçi kartını taktı ve altıncı kata çıktı. Koridordaki kalabalığın içine daldı. İhtiyar komşuyu arıyordu. İlk gördüğü odadan içeri girdi. Bir refakatçiyi, hastasına tabldottan yemek yedirirken gördü. Aynı odada, refakatçisi olmayan iki hasta daha vardı. Yemekleri başuçlarında öylece durmaktaydı. Yardım almadan yemek yiyemeyecek kadar hastaydı bu insanlar.

Başka bir odaya yöneldi. Burada tek bir hasta vardı. Etrafını neşeli bir kalabalık sarmıştı. Yükselen konuşmalar koridora kadar yayılıyordu. Gencecik hasta, aylar önce beyin kanaması geçirmişti. Nihayet o sabah ayağa kalkabilmişti. Genç adamın ilk adımını kutluyorlardı.

Annesinin gölgesini yanında hissetti. Varlığının soğukluğu ellerini üşütüyordu. Bir boşlukta dondu gözleri. “*Sen benim ilk adımımı kutlamış mıydın anne?*” diye sordu sessizce...

“İlk anne deyişimi? Hiç böyle şeyleri söylemezdin bana.”

Koridorda ilerledi. Bir odanın hemen girişindeki yataktaydı ihtiyar komşu. Ölü gibi yatıyordu. Yemeğini başucuna koymuşlardı. Odadaki görevli kadın, genç adamı görür görmez boynundaki refakatçi kartına baktı ve hemen içi yemek dolu bir tabldot uzattı. O kadar acıkmıştı ki yemeği aldığı gibi koridorun duvarına sırtını dayadı, olduğu yere bıraktı kendini. Bu hiç tanımadığı hayattan roller kapmış dev insanların dünyasını izlemeye başladı. “*Tam benlik bir resim!*” diye düşündü.

Kim dünyaya geldim diyebilirdi ki? Seçmediği bir dünyaya fırlatılırdı her insan. Genç adam, böylesine bir varoluş ile, bir başka hayata uyanmıştı. Yeni dünyasındaki insanlar ya felç geçirmişti ya da beyin kanaması. Çoğunun bilinci yoktu. Başında refakatçisi olan sayılıydı. Yapan da para karşılığı yapıyordu. Kimi köyden gelmişti, kimi yurtdışından. Hiç tanımadıkları birilerinin başında duruyorlardı. Son yolculuklarında yapayalnızdı bu hasta insanlar. Tanrı’yı düşündü genç adam. Onun için yok hükümündeydiler. Gölgeleleri boşlukta öylece dolanıyordu.

“Tıpkı senin gibi anne...” diye fısıldadı.

“Ama bu ihtiyar sayesinde, beni boğmak isteyen vicdanım biraz olsun ellerini boğazımdan çekti. Bu hiç tanımadığım adam beni kutsadı anne. Özgürlüğümü hatırlattı. Kabuğumun dışına çıkma-mı sağladı.”

İhtiyar yutkunamıyor, mideden besleniyordu. Ortada ne çocukları vardı ne de bir akrabası. Hiçbir yere gidemezdi genç adam. İhtiyarı yalnız bırakamazdı. Sessizliğin içinde baş başa

kalmışlardı. Sessizliğe alışıktı. Çocukken, bazı günler onunla hiç konuşmazdı annesi. Bir boşluğa anne diye seslendiği anları unutamıyordu. Beynindeki ur muydu uzaklaştıran annesini ondan? Yoksa tek sebep o muydu? Bilmiyordu.

Sabahın ilk ışıkları henüz doğmamıştı ki bir hemşire içeri girdi. İhtiyarın tomografi sırası geldiğini, bir saat sonra onu -3'e götürmesi gerektiğini söyledi. İlk görevini almıştı. Bir görevi vardı artık, bir kartı. Birinin hayatı için önemliydi. Uzun zaman sonra yaşadığını hissediyordu. Silikleşen varlığı, onu içgüdüsel canlılıktan mahrum bırakmıştı. Yaşamın pırıltısı yavaş yavaş da olsa kalbine doluyordu.

İçinde yeşeren yaşama heyecanı, bu yeni dahil olduğu dünyayı tanıma isteğine dönmüştü bile. Tomografiye gitmek için vakit vardı. Hızla odadan çıktı. Asansöre yöneldi. Bir sedyenin rahatlıkla girebileceği aynasız asansörde –kimse hasta hali ile ay-nada karşılaşmak istemez– dakikalarca kaldı. Bir aşağı bir yukarı gidip geliyor, hastanenin katlarını öğrenmeye çalışıyordu.

Dokuzuncu katta durdu asansör. Aklına yazdı. Nöroşirurji. Beyin ve Sinir Cerrahisi. Üçüncü kata indi. Çocuk Beyin ve Sinir Cerrahisi. Nihayet en alt kata, hastanenin acil servisine yöneldi. Bekleme salonunda dolaşırken tanıdık bir yüz gördü. Parmakları büyük taşlı yüzüklerle dolu yaşlı kadın oradaydı. "Demek rüya değilmiş..." diye düşündü. Bekleme salonunun köşesinde, kalorifer peteklerine dayanmış halde oturuyordu. Kırışık yüzüne gömülmüş meraklı gözleri acil servisin kapısında-ydı.

Ona doğru yaklaştı, gülümsedi. Yavaşça başını genç adama çevirdi kadın. O da gülümsüyordu. Yaşına göre korkutacak kadar genç olan sesiyle konuşmaya başladı.

“Osmanlı’da da böyleydi evlat. Roma döneminde de. Ölümlü insan kendine roller verdi. Atlantis diye bir medeniyet var mesela. Bugün nerede olduklarını kimse bilmez. İnsanın en büyük uçurumu nedir bilir misin? Düşünebilmesine olan hayranlığı... Kendi kusursuzluğuna inanıyor. Kusursuz sandığınız elinizin bile, kendi vücudunuzda dokunamadığı yer var. Sağ el sağ dirseğe dokunamaz mesela. Her düşündüğün doğru değil evlat. Tüm bunlar yaşandı ve biz sadece izleyebildik.”

Ağır hareketlerle yerinden kalktı, iki büklüm halde yürümeye koyuldu, gözden kayboldu. Ne gördüğünü bilmeden boşluğa bakıyordu genç adam. Gözleri acil servisin kapısında asılı kalmıştı. Üzerine çöken bir ağırlığın altındaydı. Nerede olduğunu unuttuğu, ne düşündüğünü bilmediği birkaç dakikanın içinde kaybolmuştı. Geç kaldığını anımsadı. Kendini topladı. Ne de olsa bir görevi vardı. İhtiyarı tomografiye götürmeliydi. Yerinden fırladı. Asansörü bekleyemezdi. Koşar adım merdivenlere yöneldi. Odadan içeri girdiğinde ihtiyarın başında hastabakıcı duruyordu. Hiç konuşmadan, onu sedyeye taşıdılar.

Ne nerede olduğunu biliyordu ihtiyar ne de yanında kimin olduğunu. Hastabakıcının arkasından, boyası dökülmüş demir sedyeyi, uzun adımlarla sürüklüyordu genç adam. Koskoca bir ömrün trajik sonuna şahitlik ediyordu boş koridorlar. Tomografi odasının önünde durdular. Sıra vardı. Yatan hastalar, sabaha karşı tomografiye alınıyordu. Şehirlerin sessizliğe büründüğü o anlarda, insanın aklına hiç gelmediği yerler, yaşamak için sırasını bekleyenlerle doluydu.

İçeri girdiklerinde ürkütücü bir ses karşıladı onları. “Ronk! Ronk! Ronk!” Cihazda başka hasta vardı. Az sonra cam kapının arkasındaki tomografi cihazından yükselen sesler kesildi. Cihazın içinden otomatik bir sedye yavaşça dışarı çıktı. Sedyenin

üstünde küçücük bir beden yatıyordu. Saçları olmayan 5-6 yaşlarında bir erkek çocuğu... Sabahın beşiydi ve solgun yüzlü bu çocuk, bir hastanenin -3. katında yapayalnızdı. Çaresizliği kabulenişini yüzünden okunuyordu. İşte tam o sırada göz göze geldiler. Bu karşılaşma, örtük halde duran hatıraları harekete geçirdi. Çocuğun gözlerinde kendi çocukluğunu görüyordu. Unuttuğunu sanmıştı ama hayır, orada, öylece, taptaze duruyordu. Bir zaman tüneline o günlere gitti düşünceleri. Şimdi annesini karşısına alıp “*Hatırlıyor musun?*” diye sormak için neler vermezdi ki!

Küçükken saçlarını annesi keserdi. Hep çok kısa keserdi. Oysa kısa saç hiç sevmezdi. Bir gün bahçedeyken, onu bir sandalyeye oturttu. Biliyordu, saçını yine çok kısa kesecekti. Nasıl oldu, o gücü nerede buldu bilinmez ama elinden kurtuluverdi, koşmaya başladı. Hiçbir şey yapmadı annesi, onu yakalamaya yeltenmedi. Çünkü sonunda eve geleceğini biliyordu. Tüm gün dışarıda oynar, akşam eve gelirdi. Ama bu defa durum farklıydı. Hiç durmadan, arkasına bakmadan koşuyordu. Hızlanan kalbinin, mutluluk ile tanışma anıydı bu. Çocukluğundan kalan ve anlatmak istediği tek anı... Yüzündeki gülümseme, henüz çocuk olduğunu, inatla hayata hatırlatmak istiyordu. Çok mutluydu. Saçları rüzgârda savrulurken, kocaman bir adama dönüştüğünü hissetmişti.

Eve döndüğünde cesaretinden eser kalmamıştı. Önce annesinin kızmasını bekledi. Hatta saçını daha da kısa keser diye korktu. O ise, hiçbir şey yapmadı. Ne küçük bir azar, ne başka bir şey. Büyüdüğünü mü kabul etmişti? Oysa sadece altı yaşındaydı. O günden sonra saçını hiç annesi kesmedi. İnsan doğasının baş edemediği tek duygu olan hiçlikle böylece tanışmıştı.

O çocuk, kırk dakika boyunca kaldığı tomografi cihazından tek başına doğruldu. Kaş, kirpikleri yok denecek kadar azalmış-

tı. Üzerinde renksiz bir pijama, ayağında kırmızı plastik terlikler... Yalnız, kimsesiz kalmış kúçücük bir çocuk. Çocuk Esirgeme'den geldiğini, beyninde tümör olduğunu, ikinci defa ameliyat olacağını, ilaçlara zor dayandığını ve aslında ölümü beklediğini söyledi görevliler. *"Bazı şeyleri ne kadar kolay söyleyebiliyoruz..."* diye düşündü genç adam.

Başı önünde ayaklarını sürüyerek yürüyen, varoluşunun yükü tek başına omuzlarında olan bir çocuk... İşte o an, hayatının en keskin düşüncesi önce zihninde, arkasından tüm vücudunda kendini gösterdi. Kalbinden yükselen çığlık, etrafında gördüğü her yerde yankılanmaya başladı. Genç adam artık emindi: Tanrı, insanları terk etmişti!

İhtiyarın kulağına eğildi ve *"Tanrı ölmedi, bizi terk etti!"* diye fısıldadı.

"Onun adına kitaplar yazıldı. İnsanlar öldürüldü. O mucizesini yarattı ve gitti. Artık bize, dualarımıza duyarsız. İnsana verilebilecek en büyük ceza bu değil mi? Duyarsız kalmak. Tanrı ölmedi, bizi terk etti. O, sahibi olduğu Dünya'nın, kendi yarattığı insanlarca yiyip bitirilmesini izliyor, tüm uyarılarını söylemiş, müdahalesiz, sessizce..."

Gözlerini kapattı genç adam. Yeni hayatının en önemli anıydı bu. Kendine içten bir söz veren insanlara özgü inançla kalbinden şunları geçirdi:

"İşte burada, kendime yeni bir rol veriyorum.

Tanrı'nın terk ettiği, arafta bıraktığı insanların arasındayım. Son yolculuklarında yalnız bırakmıyorum onları. Fotokopi mezarlığının bekçisi değilim artık. Bir görevim var, bir kartım!

Burası benim yeni ana rahmim. Burası beni kutsadı anne, özgülüğüümü hatırlattı. Kabuğumun dışına çıkmamı sağladı. Zincirimi kırdım anne! Zincirimi kırdım."

2. Bölüm

Yeni hayatını çok sevmişti genç adam. Bir ömür hasretini çektiklerini, hastanenin altıncı katında bulmuştu. Hayata tekrar tutunmasını sağlayan göbek bağı, hiç kuşkusuz, hastanenin kendine özgü rutinleriydi. Birbirini tekrar eden günlerin içinde var olmanın hazzını yaşıyordu. Ana rahminde doğmayı bekleyen bir çocuğun hissedebileceği içgüdüsel huzur, kalbine yerleşmişti.

Tam saatinde gelen yemekleri, çocuksu bir heyecanla karşılıyordu. Kahvaltı nefisti. Zeytini, peyniri, yumurtası... Her bir tanesini özenle parçalara ayırıyordu. Kahvaltısını aceleye getirmeden yaparken, kendi zamanına sahip asil bir burjuva beyefendisine benzediğinin farkındaydı. Yüzüne henüz yerleşmiş memnuniyet ifadesi, onu sevilesi bir varlığa dönüştürmüştü.

Kahvaltıdan sonra odaya hastabakıcı girer, ihtiyarı mideden beslerdi. Hastabakıcıdan sonra nöbetçi doktor, elindeki kâğıtlara bakarak hasta yataklarının önünde dolaşır ve hiç konuşmadan odadan çıkardı. Arkasından odaya stajyer hemşireler, bir süre sonra stajyer doktor grupları girerdi. Önünden akıp giden, sıraya girmiş işleri ciddiyetle takip ediyordu genç adam. Gözü saatindeydi. Bir iş tamamlanınca, hemen sıradakini düşünmeye başlıyordu.

Onu henüz tanıyan biri, yıllardır bu koridorda yaşadığını düşünenebilir. Güne erkenden başlıyor, odanın girişindeki küçük lavabonun önüne geçiyor, saçlarını ıslatıp, üstüne başına çekidüzen veriyordu. Cildi parlak ve bakımlıydı artık. Yüzünde dinlenmiş, memnun bir ifade asılıydı. Birkaç hafta içinde oldukça canlı bakışlara sahip olmuştu.

Hastane koridorunda yürüyüşe çıkmayı âdet haline getirmişti. Diğer hasta yakınlarıyla selamlaşp, hal hatır sormayı ihmal etmiyordu. Hemşireler de artık tanıyordu onu. Tatlı tatlı gülümsemeleri için gözlerinin içine bakıyor, güzel bir bakış yakaladığı anda keyifleniyordu. Altıncı kattaki herkes ondan haberdardı. Varlığını, ilk defa, bu denli güçlü hissediyordu. Mutluydu genç adam. Yeni hayatının ona en güzel armağanı, nihayet yaşadığını hissetmesiydi.

Her an yardıma hazırdı. Herhangi bir konuda ona danışıldığında, koridorun en mutlusu oluveriyordu. En çok da, yolunu kaybeden hasta yakınlarına, gidecekleri yeri tarif etmekten keyif alıyordu. Koridordaki öneminin arttığının, daha fazla insanın ondan bahsettiğinin farkındaydı. Adını, başkalarının cümlelerinde duydukça, stajyerlerin, onunla daha mesafesiz, bir meslektaş gibi konuşmalarına şahit oldukça edilgen varoluşu silikleşiyor, adım adım, etkin birine dönüşüyordu.

Üzüldeğı tek şey, bilinci kapalı olan ihtiyar komşusuyla konuşamamasıydı. Yine de, her fırsatta onunla sohbet etmeye çalışıyordu. Odadan çıkarken, bir şeye ihtiyacı olup olmadığını soruyordu. Bu halini gören hasta yakınları, önceleri onu garipsemiş, daha sonra diğer refakatçilere örnek olduğunu düşünmüşlerdi.

Çoğu zaman, “Ah be ihtiyar...” diye içinden geçirir, adamcağının boş bakan gözlerine, “Bir baba oğul gibi ne zaman dertleşebi-

leceğiz?” diye kimsesiz bir soru bırakıp, sırada bekleyen işlerinin peşine düşerdi.

Öğle yemeği vakti geldiğinde heyecanı katlanıyordu. Hemen refakatçi kartını görünür olacak şekilde boynuna takıyor, koridora çıkıyor, içi yemek dolu metal arabayı sürükleyen kadınların ona doğru yaklaşmalarını izlemeye koyuluyordu. Koridorda başlayan hareketlilikle neşeleniyor, herkesin tek bir amaca yönelmesi, onun da, bu herkesin içinde var olması, yüreğini ferahlatıyordu.

İçi dolu tabldotu, kaptığı gibi koşar adım içeri taşıyordu. Midesine dışarıdan yemek konularak beslenen ihtiyar komşusuna, yemeklerin lezzetini anlatıyordu. Ne kadar şanslı olduğundan, onun sayesinde, bu nefis yiyeceklerin ayağına kadar geldiğinden bahsediyordu. Son olarak, boş tabldotu gösteriyor ve bir an önce iyileşmesi için çabalaması gerektiğini tembihliyordu.

Öğle sonraları ihtiyara kitap okurdu genç adam. Bilinci bu dünyayı terk etmiş olsa da, onu, başka bir âlemden duyabildiğine inanırdı. Hastaneye geldikleri günün ertesiydi. Kalorifer peteklerinin hiç olmadığı kadar sıcak olduğu o karanlık öğle vakti, genç adamın elinde Stefan Zweig'in *Amok Koşucusu* adlı kitabı vardı. Kaldığı yerden yüksek sesle okumaya başladı.

“Siz biliyor musunuz ki, siz, yabancı insan, burada şezlongda rahat rahat oturan, dünyayı gezen bir yolcu olarak, siz hiç bir bedenin iki büklüm olduğunı gördünüz mü? Morarmış tırnakların boşluğu kavrayışını, gırtlaktan çıkan hırıltıları, her bir organın kendini savunuşunu, her bir parmağın korkunç olana karşı direnişini ve gözlerin kelimelerle anlatılamayacak bir dehşet içinde açılışını? Hiç böyle bir şey yaşadınız mı? Siz avare insan, siz

dünya gezgini, siz, siz yardım etmekten bir sorumluluk olarak söz eden siz?"

Gözleri bir boşlukta asılı kalmıştı. Birden yan yatakta yatan hastanın perdeleri açıldı. Oda komşusunu ilk defa görüyordu. Hastasına refakatçilik yapmaktan küçücük kalmış genç bir kız vardı karşısında. "Ağabey..." diye seslendi.

"Koku, koku çok. Temizle amcaı."

Genç adam, odanın bulanık kokusuna alışmıştı. Bu uyarı ile etrafı kokladı ve evet, yatağa doğru yaklaşıncı, ihtiyardan tahammülü zor bir kokunun yükseldiğini fark etti. Hastabakıcıların günde bir defa –sabahları– hastaların altlarını değiştirdiğini, geri kalan koca gün boyunca, bu görevi refakatçilerin yaptığını böylece öğrenmiş oldu.

"Sen temizleyemezsen ben yaparım bak. Elli yeter."

Karşı odadaki üç hastanın da altını bu kız değiştiriyordu. Ek iş yapmıştı kendine. Günde en az 150 kazanıyordu, bazen de 250.

"Gel temizle..." dedi genç adam ve ekledi:

"Ama bana da öğret, her seferinde elli ödeyemem sonuçta."

"Sen git, kantinden altlık bez al babaya."

Genç adamın hiç parası yoktu. Aklına gelen ilk şeyi yaptı. Üstündeki ceketı çıkarıverdi. Annesinin ona aldığı en güzel hediyeydi bu ceket. Ondan kalan tek şeyi, altlık bez karşılığında, kantinciye uzattı. "Bok bezi ver babam için..." dedi.

"Yarın parasını getiririm, ceketimi alırım."

Ceketı tuttuğu gibi içeri çekti kantinci. Koşar adım altıncı kata geri döndü. Refakatçi kız, işini bitirince elini uzattı. Avucuna, bir kart koydu. Gülümsüyordu genç adam.

"Telefon kartı, içi kontör dolu. Değeri elli değil yüz. Köydekileri ararsın."